

P7_TA(2013)0386

Čezmejno kolektivno pogajanje in nadnacionalni socialni dialog

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2013 o čezmejnem kolektivnem pogajanju in nadnacionalnem socialnem dialogu (2012/2292(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 3(3) in 6(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
- ob upoštevanju členov 9, 151, 152, 154, 155 in 156 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju členov 12, 28, 52(3) in 53 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter preambule in ustreznih razlag,
- ob upoštevanju člena 11 Evropske konvencije o človekovih pravicah,
- ob upoštevanju členov 5 in 6 (spremenjene) Evropske socialne listine,
- ob upoštevanju Sklepa Komisije 98/500/ES z dne 20. maja 1998 o ustanovitvi Odborov sektorskega dialoga med socialnimi partnerji na evropski ravni,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001. o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2001/86/ES z dne 8. oktobra 2001 o dopolnitvi Statuta evropske družbe glede udeležbe delavcev in Direktive Sveta 2003/72/ES z dne 22. julija 2003 o dopolnitvi statuta evropske zadruga glede udeležbe delavcev,
- ob upoštevanju Direktive 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti,
- ob upoštevanju Direktive 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti,
- ob upoštevanju sklepov Sveta (EPSCO) 17423/11, sprejetih 1. decembra 2011,
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 10. septembra 2012 z naslovom "Transnational company agreements: realising the potential of social dialogue" (Nadnacionalne podjetniške kolektivne pogodbe: uresničevanje potenciala socialnega dialoga) (SWD(2012)0264),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. aprila 2012 z naslovom "K okrepanju s številnimi novimi delovnimi mesti" (COM(2012)0173),
- ob upoštevanju poročila strokovne skupine Komisije z dne 31. januarja 2012 o

nadnacionalnih podjetniških kolektivnih pogodbah,

- ob upoštevanju spremenjenega delovnega dokumenta strokovne skupine Komisije z dne 31. januarja 2012 o nadnacionalnih podjetniških kolektivnih pogodbah,
- ob upoštevanju zelene knjige Komisije z dne 17. januarja 2012 z naslovom "Prestrukturiranje in predvidevanje sprememb: spoznanja iz nedavnih izkušenj" (COM(2012)0007) in delovnega dokumenta služb Komisije z dne 17. januarja 2012 z naslovom "Prestrukturiranje v Evropi 2011" (SEC(2012)0059), vključenega v zeleno knjigo,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. oktobra 2010 z naslovom "Celostna industrijska politika za dobo globalizacije – Konkurenčnost in trajnost v središču pozornosti" (COM(2010)0614),
- ob upoštevanju raziskave Komisije z dne 2. julija 2008 z naslovom "Mapping of transnational texts negotiated at corporate level" (Pregled nadnacionalnih besedil, izpogajanih na ravni družb) (EMPL F2 EP/bp 2008 (D) 14511),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije iz leta 2008 z naslovom "The role of transnational company agreements in the context of increasing international integration" (Vloga nadnacionalnih podjetniških kolektivnih pogodb pri vedno večjem mednarodnem povezovanju) (SEC(2008)2155),
- ob upoštevanju poročila Komisije iz februarja 2006 z naslovom "Transnational collective bargaining: Past, present and future" (Nadnacionalno kolektivno pogajanje: preteklost, sedanost in prihodnost),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 9. februarja 2005 o socialni agendi (COM(2005)0033),
- ob upoštevanju konvencij Mednarodne organizacije dela o določbah o delu v javnih naročilih (št. 94) in o spodbujanju kolektivnega pogajanja (št. 154),
- ob upoštevanju sodne prakse, ki so jo razvili nadzorni organi Mednarodne organizacije dela,
- ob upoštevanju tristranske deklaracije Mednarodne organizacije dela o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike (1977),
- ob upoštevanju deklaracije Mednarodne organizacije dela z dne 10. junija 2008 o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo,
- ob upoštevanju deklaracije Mednarodne organizacije dela z dne 18. junija 1998 o temeljnih načelih in pravicah pri delu,
- ob upoštevanju konvencij Mednarodne organizacije dela, ki določajo splošne temeljne delovne standarde v zvezi z (med drugim): svobodo združevanja in pravico do kolektivnih pogajanj (št. 87 iz leta 1948 in št. 98 iz leta 1949) ter nediskriminacijo pri zaposlovanju (št. 100 iz leta 1951 in št. 111 iz leta 1958),
- ob upoštevanju svoje študije z naslovom "Enforcement of Fundamental Workers' Rights"

(Izvrševanje temeljnih pravic delavcev), ki jo je naročil Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve, iz septembra 2012,

- ob upoštevanju svoje študije o čezmejnem kolektivnem pogajanju in nadnacionalnem socialnem dialogu, ki jo je naročil Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve, iz junija 2011,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2013 s priporočili Komisiji o obveščanju zaposlenih in posvetovanju z njimi ter predvidevanju in upravljanju prestrukturiranja¹,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A7-0258/2013),
- A. ker je leta 2012 po podatkih Komisije² obstajalo 244 evropskih nadnacionalnih podjetniških kolektivnih pogodb; ker to kaže na nadaljnje povezovanje odnosov med delodajalci in delavci v nadnacionalnih podjetjih v Evropi;
 - B. ker čedalje več novih podjetniških kolektivnih pogodb vsebuje dogovore o postopkih reševanja sporov, kot priporočajo organizacije tako delavcev kot delodajalcev;
 - C. ker niti na mednarodni niti na evropski ravni ni pravnega okvira za te pogodbe; treba pa je preveriti, ali je to razlog za to, da se sklepa manj tovrstnih pogodb;
 - D. ker ima vsaka država članica Unije svoj sistem, ki ureja odnose med delodajalci in delavci, temelji na različnih zgodovinskih dogodkih in tradicijah ter ga je treba spoštovati in ga ni treba poenotiti;
 - E. ker so se čezmejna partnerstva med socialnimi partnerji izkazala za dobro prakso za spodbujanje prostega pretoka delavcev in spodbujanje pravic delavcev v drugih državah; ker je podpora EU takšnim čezmejnim partnerstvom bistvena;
 - F. ker evropski dialog inovativno spodbuja ohranjanje in povečevanje zaposlenosti, izboljšanje delovnih pogojev in s tem povečevanje blaginje za zaposlene v nadnacionalnih družbah, hkrati pa varuje avtonomijo pri kolektivnih pogajanjih;
 - G. ker EU svobodo zbiranja in združevanja in pravico do kolektivnih pogajanj priznava kot temeljni pravici;
 - H. ker podjetja čedalje bolj poslujejo na evropski ravni, medtem ko je zastopanost delavcev pretežno organizirana na nacionalni ravni;
1. opozarja, da se ta resolucija osredotoča na nadnacionalne podjetniške pogodbe; opozarja, da nadnacionalne podjetniške kolektivne pogodbe sklepajo evropska sindikalna združenja

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0005.

² "Transnational company agreements: realising the potential of social dialogue" (Nadnacionalne podjetniške kolektivne pogodbe: uresničevanje potenciala socialnega dialoga), delovni dokument služb Komisije z dne 10.9.2012 (SWD(2012)0264, str. 2).

na eni strani in posamezna podjetja in/ali združenja delodajalcev, praviloma na ravni panog, na drugi, ter ugotavlja, da se resolucija ne nanaša na mednarodne okvirne pogodbe (IFA), ki jih sklepajo mednarodna sindikalna združenja z družbami; poudarja potrebo po krepitvi evropskega in nadnacionalnega socialnega dialoga in čezmejnih kolektivnih pogajanj;

2. predlaga, da bi Komisija lahko preučila, ali bi bil za te evropske nadnacionalne podjetniške kolektivne pogodbe potreben in koristen neobvezen evropski pravni okvir, da bi zagotovili večjo pravno varnost, večjo preglednost ter predvidljive in izvršljive pravne učinke pogodb, ki sledijo tem okvirnim določbam; predlaga, da bi bilo treba v zvezi s temi evropskimi nadnacionalnimi podjetniškimi kolektivnimi pogodbami spodbujati prakse, ki priznavajo pogodbeno avtonomijo pogodbenih strank, in priporoča, da se v pogodbe vključijo določbe, povezane z reševanjem sporov;

Neobvezen pravni okvir za evropske nadnacionalne podjetniške kolektivne pogodbe

3. poudarja avtonomijo socialnih partnerjev, na podlagi katere lahko na vseh ravneh začnejo pogajanja in sklepajo pogodbe;
4. poudarja, da se podjetniške kolektivne pogodbe medsebojno razlikujejo, na primer kar se tiče stopnje uporabnosti, obsega in podpisnikov, v skladu z nameni, izhodišči, potrebami in cilji pogodbenih strank, da se poslovne in podjetniške kulture občutno razlikujejo med seboj in da je treba spoštovati svobodo pogodbenih strank, kar zadeva oblikovanje različnih vrst podjetniških kolektivnih pogodb;
5. priporoča socialnim partnerjem, naj si izmenjujejo izkušnje s področja nadnacionalnih sporazumov podjetij;
6. poudarja, da bi morala Komisija pri preverjanju neobveznega pravnega okvira izhajati iz njegove prostovoljne uporabe za zadevne socialne partnerje in podjetja ter skupine podjetij, neobvezen pravni okvir pa bi prav tako moral temeljiti na prožnosti in priporočilih na nacionalni ravni, da se zagotovi pravni učinek nadnacionalnih podjetniških kolektivnih pogodb; izrecno poudarja avtonomijo kolektivnih in socialnih partnerjev;
7. meni, da bi morali biti evropski sveti delavcev v celoti vključeni v pogajanja z evropskimi sindikalnimi združenji, kjer je ustrezno, zlasti ker so sposobni zaznati potrebo/priložnost za podjetniško kolektivno pogodbo, sprožiti proces in utreti pot za pogajanja ter prispevati k zagotavljanju preglednosti in razširjanju informacij o pogodbah med vpletenimi delavci; pozdravlja dejstvo, da so nekatera evropska sindikalna združenja oblikovala postopkovna pravila za vključevanje evropskih svetov delavcev;
8. je prepričan, da je sprejetje načela ugodnejših pogojev in "klavzule o prepovedi poslabšanja položaja" potrebno za preprečitev nevarnosti, da se zaradi evropske nadnacionalne podjetniške kolektivne pogodbe ne bi upoštevale ali bi se v manjši meri upoštevale nacionalne kolektivne pogodbe (collective agreements) in nacionalne podjetniške kolektivne pogodbe (company agreements);
9. priporoča, da se uvedejo alternativni mehanizmi za reševanje sporov; meni, da bi se bilo treba na ravni družb dogovoriti o priložnostnem skupnem mehanizmu, ki bi na primer spodbujal podpisnice, naj se prostovoljno sporazumejo o klavzulah za reševanje sporov, kar bi pomagalo rešiti spore med pogodbenimi strankami; predlaga, naj te klavzule

temeljijo na predlogah alternativnega reševanja sporov, o katerih so se socialni partnerji EU sporazumeli in jih zagotovili na sektorski ravni; priznava, da številni sklenjeni nadnacionalni sporazumi podjetij na evropski ravni že vsebujejo delujoče mehanizme za izvensodno reševanje sporov, in spodbuja socialne partnerje k okrepljeni izmenjavi o teh mehanizmih na evropski ravni in iskanju načinov za nadaljnji razvoj oz. optimalno prilagoditev;

10. predlaga Komisiji, naj socialnim partnerjem priporoči, naj pri evropskih nadnacionalnih podjetniških kolektivnih pogodbah upoštevajo naslednja merila: postopek podelitve mandata, to je opredelitev legitimnosti in reprezentativnosti strank, ki se pogajajo za sklenitev pogodbe; kraj in datum sklenitve pogodbe; njeno vsebinsko in geografsko področje uporabe; načelo ugodnejših pogojev in "klavzulo o prepovedi poslabšanja položaja"; obdobje veljavnosti; pogoje za odpoved in mehanizme za reševanje sporov, zadeve, ki jih ureja pogodba, in nadaljnje formalne zahteve;
11. pozdravlja dejavnosti, ki jih Komisija pripravlja za izmenjavo izkušenj med socialnimi partnerji in strokovnjaki za njihovo podporo, npr. zbiranje primerov, vzpostavljanje podatkovnih zbirk in priprava študij;
12. v tem pogledu opozarja na pozitivne izkušnje, kar zadeva čezmejna partnerstva med socialnimi partnerji, in poziva Komisijo in države članice, naj tovrstnim partnerstvom v prihodnosti zagotovijo podporo EU;
13. spodbuja evropske socialne partnerje, naj v celoti izkoristijo možnost sporazumov EU, kot določa člen 155 PDEU, na podlagi polnega spoštovanja njihove avtonomije;
14. poziva k okrepljeni vlogi evropskih socialnih partnerjev pri oblikovanju evropskih politik; zlasti poziva, naj socialni partnerji sodelujejo pri pripravi letnega pregleda rasti in imajo močnejšo vlogo pri spremljanju napredka, ki so ga dosegle države članice;
15. poudarja, da je treba spodbujati, podpirati in povečati zastopanost in udeležbo žensk na različnih ravneh socialnega dialoga in struktur kolektivnega pogajanja ter vidik spola vključiti tudi na ustreznih forumih, da bi pridobili stališča žensk in vprašanja, povezana z enakostjo spolov, vključili v kolektivna pogajanja; poudarja, da imajo socialni dialog in kolektivna pogajanja nedvomno velik potencial kot nosilci za spodbujanje enakosti spolov na delovnem mestu;

o

o o

16. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, evropskim socialnim partnerjem in nacionalnim parlamentom.